

Paneldebatt – 15 april 2016

Deltagare Paneldebatt:

Maritha Sedvallson, **Astma- och Allergiförbundet**

Pia Lindeskog, **Folkhälsomyndigheten**

Gunilla Hedlin, **Centrum för Allergiforskning**

Lennart Christiansson, **Socialstyrelsen**

Karin Amnå **Svensk Dagligvaruhandel**

Rickard Bjerselius, **Livsmedelsverket**

Elisabet Rytter, **Livsmedelsföretagen**

(Ulf Brändström, Astma- och Allergiförbundet och Sven-Erik Dahlén, Centrum för Allergiforskning, ledde paneldebatten och ställde frågor till panelen)

Sammanfattning av det som sades i paneldebatten:

Maritha Sedvallson, **Astma- och Allergiförbundet**: Maritha berättade ur den drabbades perspektiv hur det kan vara att leva med allergi- och överkänslighet mot mat, samt vad som går att förbättra. Skola/förskola är ett område där maten måste vara säker, men även i andra sammanhang under dagen än på skollunchen är det viktigt att mattallergiska inte blir sjuka. Informationen måste förbättras och rutiner skärpas. Inom vården måste en bättre diagnos av matallergi kunna fås samt en bättre behandling. Matallergiska barn behöver också följas upp över tid så man inte behöver undvika sånt man tål. Man behöver veta vad man är allergisk mot. Maritha nämnde också vikten av att hela samhället förstår de vida konsekvenserna av att ha, eller tro man har, en livshotande allergi. Det påverkar hela livsföringen och sätter stopp för många aktiviteter, utbildningsmöjligheter, ett socialt liv och att i slutändan ha möjligheter att skapa sig en egen livsföring och försörjning.

Pia Lindeskog, **Folkhälsomyndigheten**: Pia pratade om jämlik vård och att en del områden hamnar mellan stolarna. Folkhälsomyndigheten har inga regeringsuppdrag på området.

Troligtvis skulle stora samhällsvinster kunna göras på området, till gagn för samhället och individen. Mat är inget prioriterat område inom folkhälsoarbetet, vilket det borde vara. Myndigheterna behöver uppdrag uppifrån för att kunna jobba med dessa frågor.

Gunilla Hedlin, **Centrum för Allergiforskning**: Gunilla berättade om flera viktiga forskningsinsatser på området. Bl a nämndes FOODHE-studien där ökade kostnader för personer med matallergi har kartlagts. Flera andra relevanta studier och initiativ på området presenterades av Gunilla.

Lennart Christiansson, **Socialstyrelsen**: Lennart beskriver hur Socialstyrelsen ser på området. Det finns på Socialstyrelsen en utredare (dietist) som arbetar brett med nutritionsfrågor. Det finns inget regeringsuppdrag för Socialstyrelsen på området. Allergi- och överkänslighet mot födoämnen berörs i ett fåtal dokument på myndigheten de senaste åren. Lennart berättar om rådet för kunskapsstyrning som består av 9 olika myndigheter. Det är ett råd som ska samordna kunskapsstyrning och som kan uppvaktas i breda och myndighetsövergripande frågor som Bra mat för allas agenda.

Karin Amnå **Svensk Dagligvaruhandel**: Karin berättade om dagligvaruhandelns fempunktsprogram för hur branschen kan bidra till bättre folkhälsa. En delpunkt i programmet är just att dagligvaruhandeln arbetar för att erbjuda ett varierat och brett sortiment för allergiker, matöverkänsliga och andra kunder med speciella matpreferenser. Vidare berättade Karin att antalet SärNär-produkter i sortimentet har ökat kraftigt de senaste 10 åren. Dagligvarubranschen arbetar också med anpassade recept i medlemstidningar, reklamblad och på webben. Karin nämnde att handeln hela tiden jobbar med förbättringar på området. Handeln vill erbjuda ett brett sortiment av säkra livsmedel och konsumenterna ska kunna känna sig trygga med maten de handlar.

Rickard Bjerselius, **Livsmedelsverket**: Rickard berättade vad Livsmedelsverket arbetar med på området. Det finns max 10 personer som arbetar med området matallergi på Livsmedelsverket (ingen på heltid). Han berättade bl a om Livsmedelsverkets riskvärderingsguide från 2015; Ett nordiskt projekt med särskild kontroll av allergimärkning på matvaror; Framtagning av regler kring allergimärkning; Kontroll och analys av innehåll i

livsmedel. Livsmedelsverket tar allergifrågorna på allvar men saknar regeringsuppdrag för flera delar av matallergier. Slutligen nämndes den aktuella remissen där Livsmedelsverket föreslår att ta bort anmälningsförfarandet för Fri från-produkter. Rickard tydliggjorde att alla får komma in med remissvar innan beslut tas i frågan.

Ulrika Ehrhardt, **Livsmedelsföretagen**: Ulrika nämnde Branschriktlinjerna för allergi och annan överkänslighet 2015, som är en bred överenskommelse för livsmedelsbranschen hur man ska jobba med detta område. Sedan nämnde hon Livsmedelsföretagens långa arbete för att förbättra inom produktionen och att få till bättre regler för märkning av allergener i livsmedel. Hon kommenterade också att Livsmedelsföretagen absolut inte vill att Livsmedelsverket tar bort anmälningsförfarandet för Fri från-produkter då det kommer att försämra säkerheten för konsumenten och kan även sänka kraven för Fri från-produkter.

Alla var eniga om att ifall vi alla arbetar utifrån agendan Bra mat för alla så är det möjligt att uppnå visionen att 2025:

”Sverige har globalt ledarskap i att ge jämlik sjukvård, säker mat och evidensbaserad kunskap för personer med födoämnesallergi eller annan överkänslighet för mat och erbjuder en livskvalitet likvärdig med den som erbjuds människor utan födoämnesöverkänslighet.”